

ghen op yn ynd doeden yn zohant
 Doe gheboit cristina den slangen
 ynd hiess sy gaen zo der wildenisse
 ynd sy verweckte dye doeden myn-
 schen. Doe geboit julianus datmē
 yr dye borste aff snede. ind daer vlo-
 ess melck vur bloit vyss. Saer na
 dede he yr dye zonghe vyss iniden.
 Mer cristina envertoess yr spracch
 nyet. mer sy nam dat stuck van der
 zonghen ynd warp it julianus in
 syn angesicht. ynd daer nae sprancē
 it op syn ough ind macht yn blint.
 Doe wart julianus zornich ynde
 schoess twee pijl vnrunt yr hertz
 ynd eyn in yr syde. Saer nae gaff
 sy eyren geist op in dem iare ons he-
 ren cc. lxxxvii. onder dem keyser
 dyoclecianus yr licham is begra-
 nen in eyne borck die bulsenū heist
 dye ghebuerer is tusschen der alden
 stat ynd tusschen der stat ghenoept
 viterbium. Tyrus dye by der borck
 was is ganz verstoert.

**Sye legend va sent jacob dem
 meerre apostel.**

**Jacobus der
 apostel zebedens soe**

doe he nae der opuare
 ons heren predichte.
 soe ghincē he zo dem
 lesten in hispanie op dat he daer dar
 woirt gods predichen wolde. Inde
 doe he sach dat he daer gheyn pro-
 fyt ynd nutz dede. ynd hadde alle
 ix. discipulen verghadert. soe lieff
 he daer twee. dat sy daer predichen
 solden ind he nam dye ander seuen
 myt ym ynd gincē mede in iudee.
 Mer iohannes beletē spricht dat he
 daer nyet dan eyn enbetierde. Inde
 als he in iudee dat woirt gods pre-
 dicte. soe sende eyn swartzkintē
 der hermogenes hies myt den ioede
 syn iunger philetus ghenoept zo
 jacobus. op dat yn philetus ver-
 winnen solde vur den ioiden dat
 syn predicacie valsch were. Mer dae
 yn der apostel vur yn allen verwa-
 myt redelichen reden. ynd veel mi-
 raculen vur yn ghedaen had. Soe

quam philetus zo hermoge-
 nes yn prees jacobus leringe
 ynd vertzelde syn mirakel. In
 he sprach koentich dat he syn
 discipel wold syn. ynd he riet
 ym dat he ouch syn discipell
 woirde. Soe wart hermoge-
 nes zornich ind he macht yn
 soe lam myt synre gofeliē soe
 dat he sich in gheynreleiwis
 mocht vm keeren off bewegen
 ynd sprach. Wyr woellen sic
 off dyn jacob dich moege ont-
 binden ynd verloesen. Inde
 als dyt philetus sente jacob
 myt eynē kint ontboiden had
 de. so sende ym sent jacob syn

sweifdoich ynd sprach **H**e neme dat
 sweifdoich ynd sprach **D**er heer best
 op dye seer schijnberlich ghequetst
 syn. ynd der heer ontbint dye gena-
 gen. **I**n so bald als dat sweifdoich
 yn gheroirt hadde. ynd he ontbon-
 den was. soe bespottede he hermoge-
 nes gofelyen. ynd trouwet sich zo
 iacobus. **D**oe waert hermogenes
 zornich ynd rief dye duuelc zo ym.
 ynd gheboit yn dat sy iacobus ind
 philetus zo ym breechten ghebon-
 den. op dat he sich moechte wreche
 van den zween. ynd op dat dat dye
 jungheren iacobs vortan yn nyet
 meer endorsten bespotten. **M**er doe
 dye duuelen zo sent iacob quamen
 soe beghonde sy in der lucht zo huy-
 len ynd sprachen. iacob gods apo-
 stel erbarm dich onser. want eer on-
 se tzyt ghekomen is soe bernen wy
Doe vraghede iacobus. wairvm
 syt yr zo myr gekome. **S**y antwor-
 den **H**ermogenes hait ons hier ghe-
 sent dat wyr dich ynd philetus brē-
 gen solden zo ym. **M**er alzohant
 als wyr zo dyr quame. soe hait os
 der enghel gods myt yseren ketten
 ynd myt vesserē ghebonden ynde
 pinicht ons seer. iacobus sprach zo
 den duuelen. **D**er enghel gods ont-
 binde vch. ynd keert wed zo hermo-
 genes ynd brengt yn ghebondē zo
 myr. mer onghequetst. **I**nde doe sy
 ewech gheuaren waren. soe greiffen
 sy hermogenes ynd bonde ym syn
 hande op syn rugge ynd brachten
 ghebonden zo iacobus ynd sprae-
 chen. **D**u hais ons gesent daer wyr
 gedernit worden ynd swaerlich ghe-
 pinicht. **I**nd dye duuelen sprachen
 zo iacobus. **G**hyss ons macht in
 yn. dat wyr dyn onrecht ynd onsen

brant wrechen moeghen. **J**acobus
 sprach zo yn. **S**yer philetus staet
 vur vch. wairvm enhale yr yn niet.
Sy antwordē. **W**yr enmoeghe niet
 cyn acmyss an voeren. dye in dynre
 slaifkamer is. **J**acobus sprach zo
 philetus. **O**p dat wyr guet vur qua-
 et gheue nae dem als onse here ghe-
 leert hait. hermogenes hait dich ge-
 bonden. ontbinde du yn. **I**nd doe
 hermoghenes ontbonden was. soe
 stont he beschapt. ynd iacobus spra-
 ch zo ym. **G**anck vrij wair du wols
 wāt ons enhoert niet zo dat wyr ie-
 mant weder synen wilken zo de ge-
 louen bringē. **H**ermogenes sprach
Ich kenne dye zorn der duuelen. ic
 ensy dan dattu myr yet van de dy-
 nen gheues. dat ich by myr haue. so
 sullen sy mych doede. **I**nd iacobus
 gaff ym synen staff. **I**nd hermoge-
 nes ginck ewech ynd bracht all syn
 boicher van synre trouerie zo dem
 apostel datmen sy verbernen solde.
In iacobus hies sy in dye see werpē
 op dat der stact vā de boicherē nye
 māt hynderē moecht. **D**o he die boi-
 cher in dye see ghewoipē hadde. soe
 quā he weder zo de apostel yn he viel
 vur syn voesse ind sprach. verloe-
 ser der sielen ontfanc den in synre
 penitēciē de du bis her zo verdragē
 hais dich haifede yn lasterde. **D**oe
 begonde hermogenes soe volkomē
 zo werden ind der vrucht gods. iac
 soe veel dat he ontzalliche miralele
 dede. **D**oe dye ioiden saghen dat
 hermogenes bekeert was. soe wor-
 den sy seer zornich ynd gingen zo
 iacobus ynd straijsten yn. vragher
 de. **W**airvm dat he christū predich-
 te. **I**n doe he yn offebairlich bewijst
 hadd cristus zo opst. so wordē veil

geloouendich **A**er abiatbar der
byschoff was van dem iair der ver/
weckt eyn grois op loiff ynde eyn
grois ghekrijsch vnder dem volck.
ynd he warp sent iacob eyn seil om
den hals ynd leyde yn zo herodes.
Ind doemen yn leyde om zo ont/
hoefden durch dat beueele van herodes.
soe lach eyn laem mynsche by
dem weghe ynd rieff zo ym. dat he
yn wolde ghesont maken Ind ja
cobus sprach zo ym. In den name
ons heren ihesu cristi. om wes ghe
loenen ich nu werde gheleyt ont/
hoefft zo werden. stant op ynd ghe
benedije dyn schepper Ind zohant
stont he op ynde was ghesont ynde
benedyede syn heren Soe dyt sach
eynre der in de ghesetz gheleert was
der ym dat seyl an den hals gelecht
hadd ynd yn trechte josias genoep
soe viel he zo synen voessen ynde
badt ghenaide. ynd begeerde dat he
yn kerste wolde maken Soe dyt
abiatbar sach. soe dede he yn halde
ynd sprach **I**t ensy dan dat du chri
stus name vermaledyes. soe saltu
myt iacob werden onthoefft Josi
as sprach **V**ermaledijt moisi du syn
ynde al dyne daghe. mer der name
ons heren ihesu christi sy ghebene
dijt in der ewicheyt Soe dede abia
tbar synen mont myt vuyssen slaec
Inde he sende zo herodes. ynd he
vertrech datmen yn myt iacobus
solde onthoeffden Ind doemen sy
beyde onthoefden solde. soe badt set
iacob den stoeker om eyn pot was
fers. ynd he douffte daer josias. ynd
zohant sloechmen daer beide yr ho
efft aff. Soe sent iacob onthoefft
was als iohannes belet schrijft. so
namen syn iunger syn licham by

nachte om vucht wycke der ioiden
ynd leyden it in eyn scheiff. ynd be
naelen syn begravinge van eyne
weerdiger steede der godlicher voir
sichicheyt. ynd sy ginghen mede in
dat scheif sonder stuyrman. ynd der
engel gods bracht sy in galicien in
dat koninckrijch. **I**nde dye konin
ginne was lupa ghenoept. **I**nde
dese lupa was eyn koninginne in
hispanien. **I**nd sy was alius ghe
noempt om yr wreetheyt. want lu
pa is soe veel ghespraechen als eyn
woluyne **I**nd dye iungheren ley
den den licham vyss dem scheif vp
eyne groissen steyn. **I**nde der steyn
smelzede als eyn was onder de ly
cham. ynd machte sich bequeem zo
eyne sarck wonderlich. dem hylly
ghen licham **S**oe gingen dye jon
geren zo der koninginne lupa yn
spracchen zo yr **O**nse here **I**hesus
christus hait zo dye ghesent syns
apostels licham. op dat du yn doit
ontfanghen sulc. den du leuendich
nyet ontfanghen woldes. **I**nd sy
vertelden yr dat mirakel. wie dat
dye licham sonder eynich bestuerē
daer an ghekomen were. ynd sy be
gheerden eyn bequeem stat zo syn
re begreuenisse. **D**oe dye konin
ginne ghehoert hadde als iohannes
belet schrijft. soe sende sy dye disci
pulen vyf verborghener schalckheit
zo eynem also wreden man. of als
ezliche saghen soe sende sy die disci
pulen zo dem koninck van hispani
en. dat sy syn volburt ynde consent
daer aff moechten hain. **I**nde dese
man vinck sy. ynd leyde sy in eyn
kercker. **A**er doe he ass doe dede der
engel gods den kercker op ynd lieff
sy vrij vyf gaen. **S**oe dye der heer

vernamm soe sende he rysch ritter na
 yn dye sy vangen solden **M**er doe
 dye ritter ouer eyn brugge sol /
 den ryde soe brach dye brugge ind
 sy verdroncken all in dem wasser.
Soe der here dit hoerde so onfinck
 he groissen berouwen dair aff. ynd
 he was droeuich ym dye synen ynd
 sende yn nae ynd badt sy dat sy tzo
 ym weder keerden. ynd sy soldē ver
 crigen al dat sy wolden **S**oe qua
 men sy weder ynd bekeerde dat vol
 ct van der stat tzo dem kersten ghe
 loenen. **S**oe dat lupa hoerde soe
 wart sy seer droeuich. ind doe dye iu
 geren weder tzo yr quamen yn sech
 ten yr des konings wille. **S**oe ant
 worde sy **N**eeempt dye ossen dye op
 desem berch syn. ynde doet sy in eyn
 waghen. ynd daer op legger vwers
 heren licham. ynde buwet ym eyn
 stat als yr woelt. **D**yt sprach sy vyl
 eyne woelsscher ynd quader mey
 ningen. want sy wylte wail dat die
 ossen wilde ynd onghetempt stier
 waren. ynd dair ym meynde sy dat
 sy dye ossen nyet en solden moeghe
 vanghe noch spannē in eyn waghe
 of al mochte sy die ossen in spannē
 dat sy dan hier ynd dair loiffe soldē
 ynd alsus den waghen brecken. yn
 den licham aff werpen. ynd als dā
 dye discipule tzo doit stoissen. **M**er
 enteghen god en is gheyu wysheit
Dye iungeren ghedaechten nyet
 op yr boesheyt. ynd als sy ginge op
 dē berch. soe quam yn eyn drach zo
 ghemuet der vuyr vyl blyes. ynde
 wolde sy an vallen. mer sy machte
 teghe ym dat tzeichen des hillighen
 cruces. ynd he barst mids van eyn.
Ind als sy ouch ghemacht hadde
 dat tzeichen des cruys op dye stierē

soe worden sy soe sanfmoedich als
 lemmer **S**oe staltē sy dye ossen in
 den wagen ynd leyden sent iacobs
 licha myt den steyn daer op. **I**nde
 dye ossen voirden den licha sonder
 yemants driuen in der koningin /
 nē lupa pallais **S**oe sy dyt hoerde
 soe waert sy van groissen wonder
 verueert. ynd daer vyl waert sy ge
 loeuende ynd waert kerste. ynd gaff
 yn wat sy eyscheden **I**nd sy dede yr
 pallays wyen in eyn kyrch in sent
 iacobs eer ynd gaff grois guet dair
 tzo. ind in gueden wercken eynde sy
 yr leuen.

Eyn exempel.

As Calixtus der pays spr
 ch. soe was eyn mā der **B**er
 nart hies vyl dem bysdo vā
 mutinen der waert gheuāgen ynde
 geleit in eynen diefen toern. ynd he
 ryef steeds an sent iacob. ind sent ja
 cob verscheen yn in sprach. **R**ome
 ind volghe myt na in galicie. ynd
 als dye ketten gebracchen ware soe
 verswā sent iacob. ynd dese bernar
 dus hincē dye ketten an synen hals
 ynd clā in dat ouerste vā dē toern
 ynd sond qwertzyngē soe sprack he
 daer af myt eynen spronck. noch rāt
 was d toern. ly. ellen boghen hoch.

Eyn exempel.

As Beda schrijft. soe had eē
 mā also groiss sūde dieck ge
 daē also dat yn syn byscoff
 niet absolueren wolde. mer he sen
 de den mynsche myt eynē brief dair
 dye sūde in geschreue was tzo sent
 iacob **I**n op sent iacobs dach. so lei
 de dese mā dē brief op sent iacobs al
 tair. ind badt yn dat he die sūde vyl
 deligē wold **I**nd dair nae nā he de
 sen brieff van den altaer. ind deden
 op ynd vant syn sunden geslich vil

ghedaen. ynd he danckte gode ynd
sent iacob. ynde dyt mirakel macht
he offenhair alken mynschen.

Eyn exempel.

Als Obertus van Bisuntie
schrijft. soe waren. xxx. mā
van lottoringien dye zo set
iacob zoghen in dem iair ons herē
M. lxx. ynde sy beloefden alle der
eyn dem anderen trouwe zo doen.
vys ghescheiden eyn. Ind eyn vā dē
ghesellen der waert syech ynde syn
ghesellen bleuen. xv. daghe by ym.
Zo dem lesten liessen sy yn alle.
sonder der gheselle der ym geyn ge
trouwe gheloeft hadd ynd der bleef
by ym by sent mychaels berch. mer
als it auent waert. soe starf he. Ind
dem ghenen der leuendich was. be
ghonde zo gruwelen ynd zo eyser
vm die eynicheyt der wildermiss. ym
vm den doiden. ynde vmb dat dye
dēcker nacht aenstaende was. ynde
ouch vmb die wreetheyt des volcks
van dem lande. Mer sent iacob ver
scheen ym in gheluychenis eyns mā
der dae reet. ynd he troiste yn ynde
sprach. Ghiff myr desen doeden ynd
sitze achter op myn pert. Ind sy
reysden bynnē der nacht cer die son
ne op ginck. xv. dachfert. Ind qua
men zo dem berch der vrouwen d
eyn half myl nae is by sent iacob.
Inde daer dede sy sent iacob beide
aff. Ind beual den leuenden dat he
dye canonicken van sent iacob sol
de vergaderen vmb zo begraue dē
doeden pylgrym. Ind dat he synen
ghesellen saghen solde dat yr pyl
grymaedse nyet nutze weer vm dat
sy yr gheloeftē ghebraecken hadden
ynd he dede dat he ym beual. Ind
als syn ghesellen sych verwonder /

dēn van synen wech. so sechte he yn
dat ym sent iacob kenaelen hadde.

Exempel

Als Calixtus der pays schri
jft so zoech zo sent iacob eē
duydsch man myt synē soē.
In dem iair ons heren M. xx. inde
als he zo holosen gekomen was in
eyn herberge. soe macht yn syn wert
droncken. ynd he stieff all heymlich
in synen sack eyn sylueren cop. ind
doe sy des morgghens ewech waeren
ghegaen. soe volghede he yn na. in
dede sy weder brengen als dyeuen.
ynd he beclager sych dat sy ym eyn
sylueren cop ghestaelen haddē. Do
spracchen sy. Vindet men den cop
by ons soe hencke ons. ind doemen
den cop in dē sack gheuonden hadde
soe leyde mē sy zo hant vur dē rich
ter. ynd men gaff eyn ordel. ynd all
dat sy hadden gaf mē den wert. in
men wysede dē eynen vā den tzeue
zo hangen. Mer doe der vader vur
den soen. ynd der soen vur den va
der hangen wolde. der strijtvā yn
tzeuen was groiff. mer zo dem le
ten so hinc men den soen. ynde der
vader ginck voirt droeuich zo sent
iacob. ind nae xxxvi. daghen qua
der vader weder ynd ginck zo syns
soens licham daer he hinc. ynd he
beweenden al zo seer. ynd syet syn
soen der ghehangen was beghonde
yn zo troesten ynd sprach. Myn al
re liefste vader. enweene nyet. want
myr was nye alsoe wail. want bys
nu so hait mych sent iacob gehaldē
ynd ghevoidet myt hymmelscher
spijfen. Soe dat der vader hoerde
soe lief he vroelichen zo der star. ym
verkundichte dyt mirakel alle dem
volck. ynd dat volck qua. ynd dedē

des pilgryms soen ghesont vā dem galgē. ynd sy hingē den wert. yñ al dat volck louede yñ dāctre gode in dē byllyghen apostel sent **iacob** der syn pylgrym alsus beschermt ynde troest. Ind dese vader mit synē soē ginghen weder vroelichen in yr lāt schaffe.

Eyn exempel.:

Hugo vā sent victoer schrijft dat der duuel offebairde sich eyne pylgrym der zo sent **iacob** ginc in sent iacobs ghestale ynde he vertzeelde ym veel vā der onghenueclicheyt ynd droeffnuis der ser werld. ynd zo dē lesten sprach he dat he selich solde syn. wold he sich doede vñ synē wyllen. Ind dese pilgrym nā zo hāt syn sweert yñ stach sich selfs doit. yñ doemē eyn quac vermoede droech op synē wert daer he gheherkercht was. ynde he anxt hadd datmē yn daurom doede sold soe waert he wed leuendich der doit gheweest hadde. ynd sprach. dat dae yn der duuel zo der pynē treckt. der ym gheradē hadd dat he sich seluē doeden solde. soe quam sent **iacob** bald zo gheloeffe ynd verloeste yn ynd voijden vur des herē throen. Ind doe yn der duuel beclaegde. so verwarf sent iacob dat he weder leuendich solde werde yñ sich besserē.

Eyn exempel.:

Hugo der abt van clonght schrijft dat eyn iungelinc was in dem bysdom vā lugdunen. der dieck myt groisser ynnicheyt plach zo sent **iacob** zo gaen. op eē tyt doe he daer zoech. so viel he bynnen der nacht in onkuyfheit

Ind doe he in dem weghe was soe offenbairde sich ym der duuel op eyn nacht in sent iacobs gheliche/ niss ynd sprach. Weistu weer ich keir ynd doe he sprach neen. Soe sprach der duuel. ich bin sent iacob der apostel den du alk iair pleges tzo ver/ soechen. Du salt wissen dat ich seer vroelich was van dynre ynnicheyt mer nu synt dat du van dynē huys byst gheghaen. soe bystu gheuakken in onkuyfheit. ynd alsus vrenelich ynd vermeslich byst du onghelijcht tzo myr ghekomen. als off god ind myr dyn pylgrimaedse behegelich weer. Ic enberzecht sich alsus niet. Mer weer in pylgrimaedse zo myr komen wyl. der sal eirst rouw haen van synen sunden ynd dye bychtē ynd nae der pylgrimaedse sall he sy betteren myt penitencien. Ind doe dyt der duuel ghesecht hadde. so verswan he. Daer waert der iunge linck seer ontmoit yñ anxtfeldich ynde was in den opsatz weder tzo huys tzo keeren ynd syn sunde tzo bychten. ynde daer nae weder den wech an sich tzo nemen. In syet der duuel verscheen ym weder in sent iacobs gelychenisse. ynd onriet ym dyt genslich. ynd sprach dat ym dye sunde nummernier en solde vergeuen werden. yt enweer dā dat he syn menlich lyt aff snede. Mer he solde veel seligher werden wold he sich seluen doeden ynd vñ synē wyllen merteler werden. Dese iungelinc des nachts doe syn ghesellen slieffen soe nā he eyn sweert. yñ sneet ym af syn menlich lyt. ynde daer nae soe stach he sich seluē doit mit dē seluen sweert durch syn buych. Soe syn gesellen vā dē slaiff ontwaechtē. ind sy

Dyt saghen soe worden sy seer ver-
ueert yn vliet haestelich ewech op
darmen nyet ein quade vermoedin-
ge op sy hede. Ind doe men ym syn
graff maechte. soe waert he weder le-
uendich. doe worden sy all verueert
ynd wolden vliet. Soe vertzelde
he yn wat ym gheschiet was. ynde
sprach. Soe ich mych seluen durch
des duuels ingheuen ghedoit had.
soe begreiffen mich dye duuele ynd
leyden mych tzo rome tzo. ynde syet
sent iacob quam haestlich nae ons
ghelouffen. ynde schalt dye duuele
seer van eyre bedriechnisse. Inde
doe sy lage tzo same streden. durch
sent iacobs bedwang quamen wyr
in ein stat daer onse vrouwe maria
saff myt veel hillyghen. ynd sy hiel-
den yr ghespreck tzo samen. Inde
doe yr sent iacob oeuere die duuel ge-
claghet hadde vm mynen wilken.
soe versprach sy seer dye duuele. yn
gheboit datmen mych weder tzo de
lycham bregen solde dat ich leuede.
Ind alsus nam mich sent iacob in
brachte mych weder tzo mynen by-
cham ynd macht mych leuedich als
yr siet. ynde binnen drien daghen
was he all ghelesen dat he nyet da
litzzeichen enhielt. Ind he ghinck
voirt tzo sent iacob. Ind doe he syn
ghesellen vant. soe vertzelde he yn
all dinc als sy gheschiet waren.

Eyn exempel.

Hascalixtus der pays schri-
jfft soe was eyn frantzoyse
der tzo sent iacob ginck mit
synem wyue ynd myt syn kinderen
in dem iair ons heren M.c.viii dat
he vlie wolde dye sterfft dye in vra-
ckrijche was. ynde ouch vmb dat he
begheerde sent iacob tzo visitierc. in

doe he tzo der stat van pampilonie
quam soe starff daer syn wyff. ynd
der weert zoech nae ym des mans
gelt ynd syn pert daer syn kyndere
op voirt. Ind dese pylgrim zoech
ewech al rouwich ynd weenide. yn
droech syn kynder in eyne mande
op synre schulderen. ynd dye ande-
ren leyde he myt der hant. Ind ym
quam eyn man tzo ghemuet myt
eynem esel. ynd van medelyden soe
leende he ym den esel. dat he syn kin-
der daer op voeren solde. Ind doe
he tzo sent iacob ghekomen was. soe
verscheen ym sent iacob daer he wa-
chede ynd bedede. ynd vraghede yn
off he yn wail kende. Ind doe he at
worde. Neen ich. Soe sprach he. ich
ben sente iacob der apostell der ych
dyr mynen esel gheleent hain. Ind
ich wyllen dyr ouch leene meder we-
der tzo keeren. Mer du sals wyssen
dat dyn weert salk doit vallen van
einen solre. ind du sals al wed hain
dat he dyr nam. ind als dyt al ghe-
schiet was. soe quam he vroelich we-
der tzo huys. ynd doe he syn kyn-
der van dem esel ghedain hadd. soe
werspan der esel.

Eyn exempel.

It was eyn kousman bero-
jft van eynen tyran onrecht-
lichlich ynd he hielt yn ghe-
uangē. ind dese kousma ryef aen yn
nichlich sent iacob. dat he ym wolt
helpen. ind sent iacob verscheen ym
daer dye wechters wacheden. ynde
he leyden in dat oeuerste van dem
toern. Inde tzo hant soe neigbede
sich der toern. soe seer dat dat oeu-
ste ghelych was der erden. ynde he
ginck daer vyl sonder springen. ind
ginck all vrij ewech. Inde doe dye

verwaerers yn nae volgheden. all
was dat sy by ym ginghe. nochtrās
soe ensaghen sy yn nyet.

Eyn Exempel.

Dese voorgespraec. Ober
tus vā bisentine schrijft dae
vp eyn tyt dye ritter vā de
bisdom Lugdunē reysde zo sent ja
cob. ind der eyne voijrde ein sack op
synē peert eynre vrouwe die yn had
de gebeden vm sente iacobs lieffde.
Saer nae. soe vāt he eynē siechē in
de wege der by nae onmechtich was
ynd he setzede vp syn peert. ynd he
nam des francken staff. yn des wy
ues sack. ind droech yr. ynd volgede
dem peert. Mer vm der heyt soe wil
le ynd van der arbeyt des weghe.
als he zo gallicien komet was. soe
wart he alzo franck. In dae yn syn
gesellen baden dat he dencken solde
vm dye selicheyt synre sielen. so wa
ert he dye daghe stom. inde vp den
vierde dach als dye gesellen verbeit
haddē synē doit. so versuchte he swa
erlich ynd sprach. Ich danck god in
sent iacob. want durch syn verdien
ste soe ben ich verloest. Wāt dae ich
doen wolde daer zo yr mich verma
ent. soe quamē dye duuele zo myr.
ynd pijnichden mich soe seer. dat ich
in gheynreley wijsf gedencen mo
echt geth. dat beherlich is zo mijn
re siel selicheit. Ich hoerde ve
waill
mer ich enmochte vch niet antwor
de. Mer nu is sent iacob hier in ge
gangen ind braechte in synre luch
ter hant des wijsfs sack. ynd in syn
re rechter hant des armē mans staff
de ich in dem wech gheholpen hain.
also dat he den staff hadde vur eyn

speer. ynd de sack vur eyn schilt. ind
he ghinck die duuele aen. als off he y
seer zornich geweest hadde. ynd als
he synē stock vp gehauen hadde. soe
verueert he sy ynde verjaeghede sy.
Ind nu hat mich sente iacob ver
lost durch syn verdienst. ind vm sy
nē wille is myr dye spracich wed ge
geue. Hier vm roefft myr ein prie
ster. wāt ich enmach niet lenger bly
uent in desem leue. In he keerde sich
vnmme ynd sprach zo eynē van yn.
Vrunt. Niet diene vortan dynē he
ren. wāt he is weerlich verdoempt.
yn he sal koriglich eyns quade doits
sterue. Dae dese man begrāue was
soe vertzede dese ritter die synē herē
mer he enachtes niet. yn he enwolde
sich nyet besserē. Saer nae wart he
in eynē strije durch stechen mit eynē
speere.

Exempel.

Als Calixtus d'pays schrijft
Soe was eyn man zo ver
selay der zo sent iacob ginē
ynd ym gebraech ghele. in dae he sich
schaete zo biddē. soe geviel yr dat he
ynd eynē boem lach in. slief. soe dro
emde ym dat yn sent iacob voede de
In dae he wacker wart soe vāt he y
zo synē hoesft eyn broit dat in d' as
chen gebachē was. yn van de leuede
hey. vo. daghe. bis he wed zo huys
qua. Nochtās aff he alle daghe daer
aff wat he is mochte. yn des anderē
daghes dair nae. soe vāt he yr in sy
nē sack all gantz.

Exempel.

Calixtus d'pays schrijft dat
in de jair vns herē. M. c. ein
horgher was vā bertthlonic
als he zo sent iacob komet was. soe
badt he allein. dat he vortan nimm
mermeer vā synē vyandē moste ge
uangē werde. Ind dae he wed qua

Durch Silicien. soe waert he in d see
 geuangē van den Saracēn. ind he
 wart dickwyl verkoest in den jair/
 mertten. mer alzyt dye ketten daer
 he mede gebonden was worden loss
 Ind dae he. viij. mail verkoest was
 ynd he mit dubbelen vesserē gespan/
 nen was. soe rieff he sent iacob aen.
 In sent iacob verscheene yem ynde
 sprach. Dae du in mynre kyrchen
 waast. soe lieft du achter die selicheyt
 dynre sielen. ynd baerst alleyn om
 die verloefing dyns lichaes. daerom
 soe beest du dye ongenack gehadt.
 mer om dat vnse here barmhertich
 is. soe hait he y mich geseynt dat ich
 dich verkoesen sal. Ind zohant soe
 braechē die vessere yn dye kette. yn he
 droech eyn stuck daer aff durch d sa
 racenen lant. om zo zuighē dit mi
 rackel. in qua wed zo synē lant mit
 dē deyl der kette. daer yt alle die lu/
 de saghe yn verwonderde. want als
 yn yemat vangē wolde. als he dye
 kette sach soe vloē he. In als yn die
 wilde beeste als leuwe ynde andere
 dier aen ginghe. wan he durch die
 wildernisse ginc. soe bald als sy
 dye kette saghe. soe wordē sy ver/
 veert. inde vloen geringh ewech.

Eyn Exempell.

In dem jair vns heren
 M. cc. xxxviii. by eynre
 korch dye Preyt hies. dye
 gelegē is tusche Floricien yn pis/
 torien. Soe was eyn jungheleinc
 vā simpelheidē bedroeghe vp sent
 jacob's auent. inde leyde vuyr in
 syns voirmuders koern. om dat
 he syn criffail wolde an sich bren
 ghe. in he wart daer ouer begreif/
 fen. yn he bekende die misdait. ind
 he wart veroirdelt dat me yn byn

den sulē an eyns peerts sterz in sle/
 essen. ynd daer na everberne. ind he
 bychte syn sunden. ynde beuack sych
 sent iacob. Ind dae he lange tyt ge/
 sleefft was in eynē hemde vp eynre
 steynigher eerdē. soe engevoelde he
 gheyn quetzunghe in synē lichaem
 noch in synē hemde. Zo dem leste
 soe wart he an eynen stecken gebō/
 den. ynd men leyde al om ynd om
 holz. ynd men stach vuyr daer vnd.
 ind dat holz ynd dye bande verber/
 neden. ynd he rieff alzyt sent iacob
 aen. ind he wart nyet gequetst noch
 in synem lijf. noch in synem hemde
 Ind dae sy yn wed in dat vuir wer/
 pen woldē. soe wart he verlost ynd
 geredd van dem volck. Inde god
 wart groislich gelouet ynd geprijft
 in synem apost l.

Dye legende vā sente

Anna dye ein moeder was Marien
der moeder gods. genaemen viss dē
spyeghel der historien.

